

The Conception of the World: Selections from the Pachad Yitzchak's Kuntres HaChessed

1. תלמוד ירושלמי ע"ז א:ב

אמר רבי יוסי בירבי בון. מאן סבר. בראש השנה נברא העולם. רב. דתני בתקיעתא דבי רב. זה היום תחילת מעשיה זכרון ליום ראשון כולו. הוי. בראש השנה נברא העולם.

Rebbi Yose ben Rebbi Abun said, who thinks that the world was created in Tishre? Rav! As we have stated in the composition for *shofar* blowing from the House of Rav: "This is the day of the beginning of Your works, a remembrance of the first day." This implies that the world was created on New Year's Day.

2. תלמוד בבלי ר"ה י:יא.

תניא, רבי אליעזר אומר: בתשרי נברא העולם, בתשרי נולדו אבות, בתשרי מתו אבות, בפסח נולד יצחק, בראש השנה נפקדה שרה רחל ורחל וחסה, בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין. בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים, בניסן נגאלו, בתשרי עתידין ליגאל.

רבי יהושע אומר: בניסן נברא העולם, בניסן נולדו אבות, בניסן מתו אבות, בפסח נולד יצחק, בראש השנה נפקדה שרה רחל וחסה, בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין, בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים, בניסן נגאלו בניסן עתידין ליגאל.

3. תוספות ר"ה כז.

אמר ר"ת דאלו ואלו דברי אלקים חיים ואיכא למימר דבתשרי עלה במחשבה לבראות ולא נברא עד ניסן ודכוותה אשכחן בפרק עושין פסין (עירובין יח) גבי אדם שעלה במחשבה לבראות שנים ולבסוף לא נברא אלא אחד.

4. תפילת מוסף ראש השנה

תקיעה: שברים תרועה: תקיעה:

היום הרת עולם. היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים. אם כבנים. אם כעבדים. אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים. ואם כעבדים עינינו לך תלויות. עד שתחננו ותוציא כאור משפטנו איום קדוש:

On this day, the world came into being; On this day, He makes stand in judgment—all the creatures of the worlds—whether as children, or as servants; if as children, have compassion on us as a father has compassion on his children! If as servants, our eyes are fixed on You until You favor us, and bring forth our judgment as the light, Revered and Holy One!

א. חידוש גדול מצאנו בעבודת היום של ראש השנה. ונתגלה לנו חידוש זה מדברי קבלה „ויאמר להם לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו” (נחמיה ח’). ולמדים אנו מכאן שמעשי החסד ופעולות הטבה לאחרים נקבעים במטבע קדושת היום של ר”ה. והצעת הדברים כך היא. „תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו”. הרבה פירושים נאמרו בביאור מלת „בכסה”; אבל העובדא כי המקרא קודש של ר”ה צוין כאן בתיבת „בכסה” אינה זזה ממקומה. ורואים אנו בזה כי חג ר”ה נתייחד בתכונה זו של „בכסה”. אורות הקודש של עיצומו של יום ר”ה (ה’ אורי וישעי — אורי זה ר”ה) מתוך הכסוי הם עולים ובוקעים. ואם באנו למנות גלוי וכסוי בקדושת הזמן כי אז נאמר שמקומה של ר”ה בין ה„מקראי קודש” הוא כמקומו של הטמון בין הגלוי.

1. A great novelty we find in the service of the day of Rosh Hashanah. And this novelty is revealed to us through the words of Kabbalah: *“And he said to them: Go, eat rich foods and drink sweet drinks, and send portions to whoever has nothing prepared for him”* (Nehemiah 8). From here we learn that acts of kindness and deeds of beneficence toward others are established as part of the sanctity of the day of Rosh Hashanah.

The matter may be set out as follows: *“Blow the shofar at the new moon, at the concealed time for our festival day”* (Psalms 81). Many explanations have been offered for the word *“bakeseh”* (“at the concealed time”). Yet the fact remains that the sacred designation of Rosh Hashanah is described here with this very term *“bakeseh.”* From this we see that Rosh Hashanah is uniquely characterized by this quality of concealment.

The holy lights of the essence of the day of Rosh Hashanah (*“The Lord is my light and my salvation”* — *“my light”* refers to Rosh Hashanah) emerge and break forth out of concealment. And if we were to count among the sanctities of time the categories of revelation and concealment, then we would say that the place of Rosh Hashanah among the sacred convocations is like that of the hidden among the revealed.

ב. ובהעמקת הענין נראה דהנה עבודתנו ברבוי כבוד שמים בעולם מתפצלת לשני ענפים: על ידי הגלוי וע"י ההעלמה. ומקור הדברים הוא בחז"ל על הכתוב ד"ו יכולו השמים והארץ" — אמר ר' לוי עד כאן כבוד אלקים הסתר דבר מכאן ואילך כבוד מלכים חקור דבר. והיינו דכבוד שמים כולל שתי הבחינות: הכבוד היוצא מתוך חקירת הדברים הניתנים לחקירה, והכבוד היוצא מתוך גניזת הדברים המעונים כסוי באוצר הנעלם. ולא עוד אלא שהכבוד שמים אשר ב"הסתר דבר" מעלתו עליונה על גבי הכבוד שמים אשר ב"חקור דבר", שהרי הכבוד אשר ב"הסתר" לגבי הכבוד אשר ב"חקור" הוא

כערך כבוד אלוהות לגבי כבוד מלכות, שכך מפורש הוא בכתוב שה"הסתר דבר" נקרא כבוד אלקים בעוד שה"חקור דבר" נקרא כבוד מלכים. ומתוך מאמרו של ר' לוי מתברר לנו כי הגבול בין שני ענפי

2. And upon deeper reflection, we find that our service of increasing the honor of Heaven in the world divides into two branches: through revelation, and through concealment.

The source of this is in the words of our Sages on the verse "*Thus the heavens and the earth were finished*" (Genesis 2:1). Rabbi Levi said: "Until this point [applies] '*The glory of God is to conceal a matter*' (Proverbs 25:2); from this point onward [applies] '*The glory of kings is to search out a matter*.'"

That is, the honor of Heaven includes both aspects: the honor that emerges from investigation into matters that are given over to inquiry, and the honor that emerges from the concealment of matters that require covering, hidden away in the secret treasury. Moreover, the honor of Heaven that lies in "*concealing a matter*" is greater than the honor of Heaven that lies in "*searching out a matter*." For the honor that is found in concealment, when compared with the honor that is found in investigation, stands on a higher level. The value of Divine honor in relation to royal honor is made explicit in Scripture: "*to conceal a matter*" is called *the honor of God*, whereas "*to search out a matter*" is called *the honor of kings*.

מלכים. ומתוך מאמרו של ר' לוי מתברר לנו כי הגבול בין שני ענפי הכבוד שמים הללו הוא קו המבדיל בין התהוות להווייה, שהרי מ"בראשית" עד "ויכולו" הוא המקור לענין השתלשלות ההתהוות ומכאן ואילך הוא המקור לענין הנהגת ההווייה. וההתעסקות באותם הדברי תורה השייכים להתהוותם של הנבראים קובעת מהלך לעצמה. מהלך ההתעסקות בדברי תורה הללו הוא המהלך של "הסתר דבר"

And from Rabbi Levi's statement it becomes clear to us that the boundary between these two branches of the honor of Heaven is the dividing line between **becoming** (*hit'havut*) and **being** (*havayah*). For from "*In the beginning*" until "*Thus the heavens and the earth were finished*" is the source for the process of the unfolding of becoming; and from that point onward is the source for the governance of being.

And the engagement with those teachings of Torah that belong to the becoming of creatures establishes its own course — the course of "*to conceal a matter*"

והנה מקור מוצאם של קדושת כל ה"מקראי קודש" הוא בעובדות
ובמעשים אשר מקומם בתורה הוא מ"ויכולו" ואילך; שאני ה"מקרא
קודש" של ר"ה אשר מקור קדושתו הוא עד "ויכולו", היום הרת
עולם, זה היום תחילת מעשיך, בתשרי נברא העולם. אורות הקודש
של יום ר"ה — אורות בראשית הם. וכשם שחלק התורה המשתייך
למעשה בראשית מיוחד הוא באופי ה"הסתר דבר" שלו, כמו כן אותם
האורות אשר חלק תורה זה מזריח לתוך קדושת הזמן מיוחדים הם
באופי "הכסה" שלהם. כל תוכן של מעשי התהוות — תוכן בראשית
הוא. וכל תוכן בראשית — תכונתו כסוי והסתר, בין בתורה בין בזמן.
"כבוד אלקים הסתר דבר", "בכסה ליום חגנו".

Now, the source of sanctity for all the *mikra'ei kodesh* (sacred convocations) is in the facts and deeds whose place in the Torah is from "*Thus the heavens and the earth were finished*" onward. But different is the sacred convocation of Rosh Hashanah, whose source of sanctity is from *before* "*Thus the heavens and the earth were finished*" — "*Today the world was conceived; this day is the beginning of Your works; in Tishrei the world was created.*" The holy lights of Rosh Hashanah are the lights of Creation itself.

And just as that part of Torah that belongs to the work of Creation is distinguished by the quality of "*concealing a matter*", so too the lights that this portion of Torah shines into the sanctity of time are distinguished by their quality of concealment. Every content of becoming is content of Creation; and all content of Creation has the quality of covering and concealment — whether in Torah, or in time.

"*The honor of God is to conceal a matter*" (Proverbs 25:2) — "*At the concealed time for our festival day*" (Psalms 81:4).

כי בעוד שבדרך כלל, מדותיו יתברך מתגלות לנו רק באופני הנהגת הבריאה אחר התהוותה — הנה מדת חסדו יתברך מתגלה לנו בעצם העובדה של התהוות הבריאה. עולם חסד יבנה. עצם יציאת העולמות מן האין אל היש — היא מציאות חסד של יצירת מקור לעונג בלי גבול. האדם לא נברא אלא להתענג על ד'. ורק לאחר מכאן, לאחר שמדת החסד שמשו רקע לבנינו של עולם, רק אז מתחילות הן שאר המדות להתגלות בהנהגת העולם הבנוי מכבר ; ונמצא כי בעוד שכל המדות שולמות בהנהגת העולמות, הנה מדת החסד שולמת בתהוות העולמות. ומכאן שגם בעבודתנו אנו בהשתלמות עצמנו אשר תכונתה העיקרית היא דמיון הצורה ליוצרה מה הוא אף אתה, מתבדלת היא העבודה בהשתלמות מדת החסד לרשות פעולה מיוחדת. ובעוד

שבשאר המדות הטובות והמעלות העליונות עבודתנו היא ההשתדלות לקנות ולהתוות על פיהן את הליכות עולמנו — הנה בהתעלותנו במדת החסד יוצרים אנו את עולמנו. כי על ידי חנוך עצמנו בהלכות דעות של חסד, בחובות הלכות של חסד, ובחובות האברים של חסד, הננו בוראים ומהווים את עולמנו הפנימי של אישיות — צלם - אלקים.

4. For while, in general, the attributes of the Blessed One are revealed to us only through the modes of the governance of Creation after it has already come into being — the attribute of His kindness is revealed to us in the very fact of Creation's becoming. "*The world is built upon kindness*" (Psalms 89:3). The very emergence of the worlds from nothingness into existence is an act of kindness — the creation of a source for boundless delight. "*Man was created for no other purpose than to take pleasure in God.*"

And only after this — once the attribute of kindness had served as the backdrop for the world's construction — only then do the other attributes begin to be revealed in the governance of the already built world. Thus it emerges that while all the attributes exercise rule in the governance of the worlds, it is the attribute of kindness that rules in the very becoming of the worlds.

From this it follows that in our own service, in the work of self-perfection — whose essential character is "*the likeness of the form to its Creator: as He is, so you too*" — the cultivation of the trait of kindness stands apart as a distinct domain of action. Whereas in the other good traits and exalted virtues our work is the effort to acquire them and to shape the conduct of our world according to them — in our elevation in the trait of **hesed** (kindness), we **create our world**. For through training ourselves in the disciplines of thought rooted in kindness, in the duties of the heart bound to kindness, and in the duties of the limbs performed in kindness, we bring into being and give form to the inner world of our personality — the image of God (*tzelem Elohim*).

ט. מסיטרא דלעילא כך הוא המהלך: מדת החסד של עולם חסד יבנה בזה היום של הרת עולם, אשר על בנין זה נאמר הסתר דבר. ולעומת זאת בעבודתנו אנו כך הוא המהלך: שלחו מנות לאשר אין נכון לו בזה היום של תחלת מעשיך, אשר על זה נאמר, בכסה ליום חגנו, כי על כן בצלם אלקים ברא את האדם!

9. From the higher side, this is the process: the trait of *hesed*, of which it is said "*the world is built upon kindness*" (Psalms 89:3), is manifest on this day when the world was conceived. And upon this building it is said "*to conceal a matter*." Conversely, in our service the process is this: "*send portions to whoever has nothing prepared*" (Nehemiah 8) — on this day of "*the beginning of Your works*." And regarding this it is said, "*at the concealed time for our festival day*" (Psalms 81). For indeed, "*in the image of God He created man*" (Genesis 1:27)!

א. כל מועד מגלה תכונה ידועה מסגולותיה של בחירת כנסת ישראל. תכונת „גאל ישראל” נגלית בחג הפסח, תכונת „מלמד תורה לעמו ישראל” בחג השבועות, תכונת „שומר עמו ישראל” בחג הסוכות, תכונת „מחלן לשבטי ישראל” ביום הכפורים. מה היא התכונה מסגולותיה של כנסת ישראל הנגלית בראש השנה?

1. Each festival reveals a particular aspect of the chosen qualities of Knesset Yisrael. The attribute of "*Who redeems Israel*" is revealed on Passover; the attribute of "*Who teaches Torah to His people Israel*" on Shavuot; the attribute of "*Who shelters His people Israel*" on Sukkot; the attribute of "*Who pardons the tribes of Israel*" on Yom Kippur. What, then, is the attribute of Knesset Yisrael that is revealed on Rosh Hashanah?

ב. מיסודם של בעלי רוח הקודש אנו למדים, כי תכונת הסגולה של כנסת ישראל המופיעה בראש השנה שמה „גאון יעקב”, שהרי קבעו לנו את הפרק מ"ז בתהלים להמזמור של קדושת היום. „יבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב סלה” וגו', „עלה אלקים בתרועה” וגו'. ובודאי שראוי לנו להתעורר בהכנת היחס בין דרגא זו של „גאון יעקב” ובין קדושת היום של ראש השנה.

2. From the tradition of those possessed of divine spirit we learn that the attribute revealed on Rosh Hashanah is called *"the pride of Jacob"* (*ge'on Ya'akov*). For they established for us Psalm 47 as the psalm of the sanctity of the day: *"He chooses our inheritance for us, the pride of Jacob whom He loves forever"; "God has ascended with the teru'ah, the Lord with the sound of the shofar."* Surely, then, we must be aroused to understand the relationship between this level of *"the pride of Jacob"* and the sanctity of Rosh Hashanah.

מנחות כז:

אמר לפניו רבונו של עולם הראיתי תורתו הראני שכרו אמר לו חזור [לאחורך] חזר לאחוריו ראה ששוקלין בשרו במקולין אמר לפניו רבש"ע זו תורה וזו שכרה א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני

Moses said before God: Master of the Universe, You have shown me Rabbi Akiva's Torah, now show me his reward. God said to him: Return to where you were. Moses went back and saw that they were weighing Rabbi Akiva's flesh in a butcher shop [*bemakkulin*], as Rabbi Akiva was tortured to death by the Romans. Moses said before Him: Master of the Universe, this is Torah and this is its reward? God said to him: Be silent; this intention arose before Me.

יג. ומדעושים הם מעמקי הנפש לקראת הדברים הנוקבים מיסודו של הגר"א, כי אותו הדקדוק כחוט השערה עם הצדיקים הוא בסוד עולם הדין שעלה במחשבה. ישנה כאן הדגשה מיוחדת על המושג עלה. כי לאמיתו של דבר מקומו של עולם הדין הוא למעלה מן העולם שלאחריו. אמנם בפרשת הסדר של מעשה בראשית לא היה יכול להתקיים, ומ"מ נמצא רישומו בעולמנו, מפני שכך היא המדה: כי בזמן שעולם זה מופיע כעולם נתון, הרי בהירות ההכרה שבו מכרחת ומשעבדת את חרות הרצון, והכרח זה הוא הריסתו של אותו עולם, מפני שקיום העולם הוא דוקא בחרותו, אבל בשעה שעולם זה מופיע כפרי מעשיהם של צדיקים אשר עבדו את עבודתם מתוך חרות הרצון, הרי אדרבא, הכרח זה מורה על החרות האדירה של כח הרצון, אשר יש בידו לרצות להיות מוכרח. הסימן היותר מובהק לחרותו של אדם הוא דוקא בזה שהוא יכול לשעבד את עצמו. וכך משתלשלים הם הדברים: כי עולם הדין של סדר מעשה בראשית לא היה יכול להתקיים, ומכל מקום צדיקים עדיין

13. And the depths of the soul are shaken before these piercing words that originate in the teaching of the Vilna Gaon. For that minute exactitude — as fine as a hair's breadth — exercised with the righteous, is in the secret of the *world of judgment* that "arose in thought."

Here there is a special emphasis on the term "arose." For in truth, the place of the world of judgment is above the world that follows it. Yet in the ordered sequence of Creation it could not be sustained. Nevertheless, its impression is found within our world, because such is the measure: when a world appears as a world already given, the clarity of consciousness within it forces and subjugates the freedom of the will — and such compulsion is the undoing of that world. For the existence of the world is precisely through its freedom.

But when this world appears as the fruit of the deeds of the righteous, who performed their service out of freedom of will, then, on the contrary, that very compulsion points to the tremendous freedom of the power of will — for it has the capacity to will to be compelled. The most telling sign of a person's freedom is precisely in this: that he can choose to subject himself.

Thus the matter unfolds: the world of judgment within the order of Creation could not endure; yet even so, the righteous still...

חיים הם באותו עולם, ולא עוד אלא שחיהם בעולם זה עלי' היא
אצלם. שתוק כך עלה במחשבה, עלה דוקא. נורא הוא הדבר, אלמלא
מקרא כתוב אי אפשר לאומרו. וההבדלה בין ישראל לעמים בתוך
המהלך של הנהגת הדין הוא בהכח הנמצא בכנסת ישראל לחיות
בעולם הדין ושאף על פי כן יתקיים עלי' עולמה. בשרו של רבי
עקיבא הנשקל במקולין והנסרק במסרקות של ברזל מורה על מעלתה
של כנסת ישראל בעולם הדין שעלה במחשבה, כשם שכנפי הנשרים
אשר נשאו את כנסת ישראל לקראת הר סיני מורים על מעלתה של
כנסת ישראל בעולם המתוקן אשר נתבשם על ידי זיווגה של מדת
הדין למדת הרחמים. והנה סגולותיה של כנסת ישראל המתגלים
בסדר המועדים הם: גאל ישראל, מלמד תורה לעמו ישראל, שומר
עמו ישראל, סולח לעמו ישראל. הצד השווה של הסגולות הללו הוא
שכולן מסמנות יחס ידוע של הבוחר בעמו ישראל לאומה הנבחרת:
שהוא גואלה, שהוא מלמדה, שהוא שומרה וגומר. שאני סגולתה
של כנסת ישראל המתגלית ביחוד בהנהגת הדין דוקא, שכן היא
מסמנת יחס האומה הנבחרת אל בוחרה. שהרי נתבאר לעיל כי מציאות
דקדוק-חוט-השערה בעולם הרחמים באה דוקא בתור פרי עבודתם
של מקבלי הנהגה זו. ועל כן בין כל ההבדלות אשר בין ישראל
לעמים המופיעות בסדר זמנים, דוקא הבדלה זו המיוחדת לימי הדין
היא היא הקרוי' בפרטיות גאוותה של ישראל.

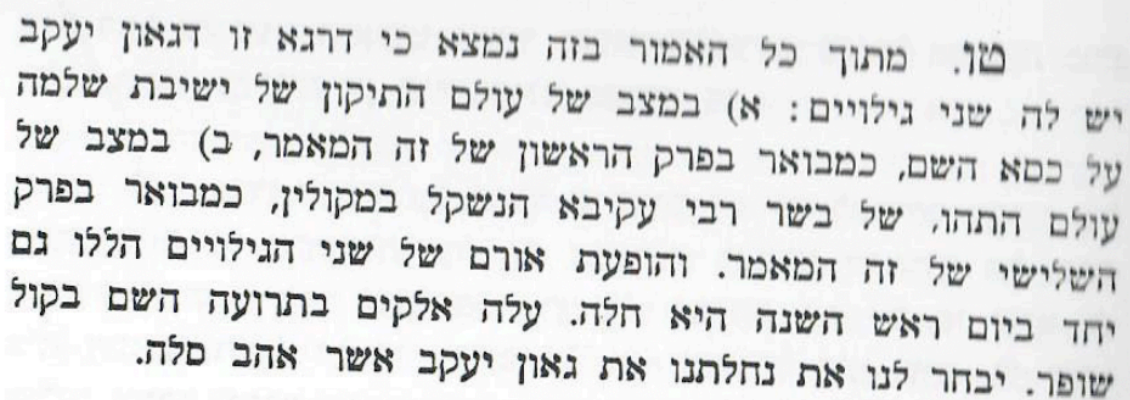
They live in that world — and not only do they live, but their very life within that world is, for them, an ascent. *“Be silent — thus it arose in thought; arose, specifically.”* Awesome is this matter; were it not written in Scripture, it would be impossible to say it.

And the distinction between Israel and the nations within the course of the governance of judgment lies in this: that within Knesset Yisrael there is a power to live in the world of judgment, and yet for her world to endure in elevation.

The flesh of Rabbi Akiva — weighed in the marketplace and raked with iron combs — testifies to the exalted stature of Knesset Yisrael in the world of judgment that arose in thought, just as the wings of the eagles that bore Knesset Yisrael toward Mount Sinai testify to her exalted stature in the perfected world sweetened by the union of the attribute of judgment with the attribute of mercy.

And behold, the distinctive virtues of Knesset Yisrael that are revealed in the cycle of the festivals are: *“Who redeems Israel”* (*ga'al Yisrael*), *“Who teaches Torah to His people Israel”* (*melamed Torah le'ammo Yisrael*), *“Who guards His people Israel”* (*shomer 'ammo Yisrael*), *“Who forgives His people Israel”* (*soleah le'ammo Yisrael*). The common denominator of these virtues is that all of them signify a certain relationship of the One who chose His people Israel toward the chosen nation: that He redeems her, that He teaches her, that He guards her, and that He completes her.

But the unique virtue of Knesset Yisrael revealed specifically under the governance of judgment is of a different order: it signifies the relationship of the chosen nation toward the One who chose her. For, as explained above, the existence of the hair's-breadth exactitude within the world of mercy comes specifically as the fruit of the labor of those who receive this governance. Therefore, among all the distinctions between Israel and the nations that are manifested within the order of times, this very distinction — unique to the Days of Judgment — is what is called in particular *“the pride of Israel.”*

מִן. מִתּוֹךְ כָּל הָאִמּוֹר בּוֹזֵה נִמְצָא כִּי דִרְגָּא זֶה דְּגֵאוֹן יַעֲקֹב
יֵשׁ לָהּ שְׁנֵי גִילוּיִם: (א) בְּמִצְבּוֹת שֶׁל עוֹלָם הַתִּיקוֹן שֶׁל יִשְׁיבֵת שְׁלֵמָה
עַל כֶּסֶּא הַשֵּׁם, כַּמְבוֹאֵר בְּפֶרֶק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל זֶה הַמַּאמֵּר, (ב) בְּמִצְבּוֹת שֶׁל
עוֹלָם הַתְּהוֹ, שֶׁל בֶּשֶׁר רַבִּי עֲקִיבָא הַנִּשְׁקָל בְּמִקּוּלִין, כַּמְבוֹאֵר בְּפֶרֶק
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל זֶה הַמַּאמֵּר. וְהוֹפַעַת אוֹרֶם שֶׁל שְׁנֵי הַגִּילוּיִם הַלְלוּ גַם
יַחַד בְּיוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה הִיא חֵלָה. עֲלֵה אֱלֹקִים בְּתִרְעוּעָה הַשֵּׁם בְּקוֹל
שׁוֹפֵר. יִבְחַר לָנוּ אֶת נַחֲלָתָנוּ אֶת גֵּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר אָהֵב מְלָה.